

Skaraborgarnas fana

Skaraborgs regementes fana härrör från den typ av fanor som Karl XIV Johan införde för den svenska krigsmakten vid slutet av 1830-talet.

När Oscar I tillträdde den svenska tronen 1844, återfick de indelta regementena landskapsfärgerna på fanorna. Trots att nya fanor var fastställda för Skaraborgs regemente kom det att dröja till storlägret på Axevalla hed 1858 innan fanan överlämnades.

Den fana som då överlämnades hade de båda segernamnen Lützen 1632 och Malatitze 1708. Efter forskning fastställde 1927 års fanutredning de övriga sex segernamnen på fanan. Därför anbringades även Varberg 1565, Narva 1581, Leipzig 1642, Warschau 1656, Lund 1676 och Landskrona 1677.

Varje namn på fanan påminner oss om regementets stora insatser för Sverige och vår historiska utveckling. Här nedan följer en kort redovisning av respektive segernamn.

Varberg 1565

Som ersättning för den förlorade Älvsborgs fästning, ville Erik XIV ta Varberg 1565 för att få en hamn på Västkusten. Efter en kraftig beskjutning kapitulerade danskarna den 15 september. Under striderna vid Varberg gjorde västgötarna en stor insats. Bland annat tog Lars Skräddare en dansk fana, som senare inlöstes av Erik XIV för 400 riksdaler.

Narva 1581

Med en styrka av 209 man gjorde Anders Anderssons västgötska fänika en stor insats i slaget vid Narva den 6 september 1581 för att beröva ryssarna deras viktigaste östersjöhamn. Fänikan var placerad på södra sidan av staden.

Lützen 1632

Karl Hårds 543 västgötaknektar organiserade på åtta kompanier gjorde en stor insats på högra delen av den svenska centern vid detta för Gustav II Adolf så ödesdigra slag på morgonen den 6 november 1632. Slaget tryggade förbindelserna mellan armén och hemlandet.

Leipzig 1642

Under ledning av fältmarskalk Lennart Torstensson ingick regementets manskap främst och i mitten av den svenska slagordningen den 23 oktober 1642 när man besegrade den överlägsna kejserliga armén vid Leipzig. I slutet av 1642 hade Skaraborgarna endast 315 stridsdugliga soldater kvar.

Warszawa 1656

Under ledning av Johan Nern var ett kompani Skaraborgare med i den svenska huvudhären när denna i slutet av juli 1656 utkämpade det omtalade tredagarsslaget vid Warszawa. Det blev en stor framgång för svenskarna. Under slaget sårades 12 man och 193 dog, de flesta av de sjukdomar som spred sig under fälttåget.

Lund 1676

Regementet följde Carl XI till Skåne. Det var usla förhållanden och ont om mat. Tidigt på morgonen den 4 december 1676 gjorde den vida underlägsna svenska armén ett anfall mot Lund där man slog den danska hären. Slaget blev det blodigaste i Norden och ledde till att Skåne blev en del av Sverige.

Landskrona 1677

När den svenska hären den 14 juli 1677 besegrade den danska vid Landskrona säkrades återerövringen av Skåne. Skaraborgarna kämpade tappert främst i centern av slagordningen men fick förhållandevis få förluster.

Malatitze 1708

Den 13 augusti 1708 anfölls den svenska härens högra flank av ryssarna. Jönköpings regemente hade stora problem att motstå anfallet, men när Skaraborgs regemente framförts som förstärkning lugnade läget ner sig. Slaget vid Malatitze var det största som regementet dittills varit med om under Carl XII:s ryska fälttåg. I slaget förlorade regementet 118 man i stupade och 227 i sårade.